

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KLAIPĖDOS APYGARDOS SKYRIUS

S P R E N D I M A S

2026 m. vasario 12 d. Nr. 21RE2-66 (AG2-16/16-2026)
Klaipėda

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyrius (toliau – ir Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Marinos Adomaitės, Lauros Bernikienės (posėdžio pirmininkės ir pranešėjos) ir Ingos Drąsutavičienės, sekretoriaujant Margaritai Žiobakaitei, dalyvaujant pareiškėjui X. Y.,

2026 m. vasario 11 d. viešame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka nuotolinio ryšio priemonėmis išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo X. Y. skundą atsakovei Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybai, trečiajam suinteresuotam asmeniui Z. Y. dėl Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos Antrinės valstybės garantuojamos teisinės pagalbos ir mediacijos paslaugų administravimo skyriaus 2025 m. gruodžio 17 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl informacijos pateikimo“ dalies panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė :

Komisijoje 2026 m. sausio 19 d. rezoliucija priimtas nagrinėti pareiškėjo X. Y. skundas atsakovei Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybai (toliau – ir Tarnyba), trečiajam suinteresuotam asmeniui Z. Y., kuriuo pareiškėjas prašo:

1) panaikinti Tarnybos Antrinės valstybės garantuojamos teisinės pagalbos ir mediacijos paslaugų administravimo skyriaus (toliau – ir Skyrius) 2025 m. gruodžio 17 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl informacijos pateikimo“ dalį, kuria atsisakyta nutraukti antrinę teisinę pagalbą Z. Y. (toliau – ir Sprendimas);

2) įpareigoti Tarnybą iš naujo išnagrinėti pareiškėjo 2025 m. lapkričio 20 d. prašymą (toliau – ir Prašymas), atsižvelgus į Klaipėdos apylinkės teismo konstatuotus faktus dėl piktnaudžiavimo procesinėmis teisėmis, ir priimti sprendimą nutraukti antrinės teisinės pagalbos teikimą Z. Y.

Skunde pareiškėjas nurodo, jog Prašymu kreipėsi į Tarnybą, prašydamas, vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos įstatymo (toliau – ir Įstatymas) 11 straipsnio 7 dalies 8 punktu, 23 straipsnio 1 dalies 5 punktu, nutraukti antrinės teisinės pagalbos teikimą Z. Y. ir netenkinti būsimų prašymų. Prašyme nurodė aplinkybes, jog civilinėje byloje Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – ir Civilinė byla) atsakovas Z. Y. (procesinė padėtis šioje byloje – trečiasis suinteresuotas asmuo), kuriam teikiama valstybės garantuojama teisinė pagalba, piktnaudžiauja savo procesinėmis teisėmis, teikia melagingus duomenis teismui, vilkina procesą, elgiasi nesąžiningai.

Pažymi, jog skundžiamu Sprendimu atsakovė atsisakė tenkinti Prašymą, konstatuodama, jog antrinė teisinė pagalba Z. Y. teikiama pagrįstai bei nėra pagrindo jos nutraukti. Akcentuoja, jog Tarnyba ignoravo pareiškėjo pateiktus duomenis apie Klaipėdos apylinkės teismo 2025 m. lapkričio 19 d. sprendimą civilinėje byloje Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – ir Teismo sprendimas). Mano, kad piktnaudžiavimą procesinėmis teisėmis patvirtina Teismo sprendimo turinys, byloje esanti garso įrašo stenograma. Nors Teismo sprendimas neįsiteisėjęs ir apskūstas apeliacine tvarka Z. Y., tačiau

minėtas asmuo toliau vykdo „teisinį šantažą“, nepatirdamas jokių finansinių pasekmių, nes bylinėjimosi procesą finansuoja valstybė. Dėl tokio elgesio pareiškėjas patyrė papildomai apie 2000 Eur bylinėjimosi išlaidų. Be to, pareiškėjas informavo Tarnybą apie galimą advokato A. Y. laiko apskaitos klastojimą (nurodytos 95 val. darbo laiko, kai bylos apimtis ir kitos šalies atstovo laikas (45 val.) skiriasi dvigubai), tačiau Tarnyba šių aplinkybių netyrė, formaliai nurodė kreiptis į Lietuvos advokatūrą, nors yra atsakinga už valstybės lėšų racionalų panaudojimą.

Remdamasis Įstatymo 23 straipsnio 1 dalies 5 punktu, 11 straipsnio 7 dalies 8 punkto nuostatomis, pareiškėjas argumentuoja, kad antrinės teisinės pagalbos teikimas privalėjo būti sustabdytas ir nutrauktas, nes Z. Y. piktnaudžiauja valstybės garantuojama teisine pagalba, savo materialiomis ir procesinėmis teisėmis. Atsakovė nesiekė apsaugoti valstybės biudžeto lėšų nuo švaistymo asmeniui, kuris teisinę sistemą naudoja nesąžiningiems tikslams ir siekia pasipelnyti iš komplikuotos ieškovo (šioje byloje procesinė padėtis – pareiškėjas) padėties.

Mano, jog atsakovė ignoravo esminę aplinkybę – Teismo sprendimu konstatuotą piktnaudžiavimo faktą, todėl Sprendimas nėra pagrįstas faktinėmis aplinkybėmis ir teisės aktų normomis, yra neteisėtas.

Komisijos posėdžio metu pareiškėjas prašė tenkinti skundą jame nurodytų ir posėdžio metu išsakytų argumentų pagrindu. Pareiškėjo nuomone, Teismo sprendimu konstatuotas piktnaudžiavimo faktas yra įrodytas, todėl Z. Y. turėjo būti nutraukta antrinė teisinė pagalba ir nebetenkinami prašymai suteikti antrinę teisinę pagalbą, remiantis Įstatymo 11 straipsnio 7 dalies 8 punktu.

Atsakovė Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba 2026 m. sausio 26 d. Komisijai pateikė atsiliepimą, kuriuo nesutinka su pareiškėjo skundu bei jame keliamais reikalavimais ir prašo jį atmesti.

Nurodo faktines aplinkybes dėl 2025 m. lapkričio 20 d. pareiškėjo pateikto pranešimo (minėta, toliau – ir Prašymas), kuriuo prašoma įvertinti, ar Z. Y. teisėtai yra teikiama antrinė teisinė pagalba bei ateiityje nebetenkinti jo prašymų dėl antrinės teisinės pagalbos suteikimo, pradėti patikrinimą dėl advokato A. Y. dėl laiko apskaitos klastojimo bei įvertinti advokato A. Y. veiklą. Paaškina, jog Tarnyba, atsižvelgdama į gautą Prašymą, vadovaudamasi Įstatymo 4 straipsnio 2 punktu, ir siekdama nustatyti, ar pagrįstai Tarnybos 2024 m. liepos 10 d. sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – ir Sprendimas dėl pagalbos) yra teikiama antrinė teisinė pagalba, 2025 m. lapkričio 28 d. raštu kreipėsi į Z. Y., prašydama nurodyti, ar laikotarpiu nuo 2023 m. birželio 1 d. iki 2025 m. spalio 31 d.: 1) pardavė kilnojamąjį / nekilnojamąjį turtą, jeigu pardavė, buvo prašoma nurodyti gautų pajamų sumą ir pateikti tai pagrindžiančius dokumentus; 2) gavo / gauna pajamų iš (duomenys neskelbtini), jeigu taip, pateikti tai pagrindžiančius dokumentus; 3) vykdo / vykdė individualią veiklą, bei pateikti iš individualios veiklos gautas pajamas pagrindžiančius dokumentus (žurnalo kopiją, kasos operacijų žurnalo kopiją ar kt.), taip pat vykdant individualią veiklą patirtas išlaidas patvirtinančius dokumentus (čekių, sutarčių, sąskaitų kopijas), jeigu vykdė individualią veiklą, kad Tarnyba galėtų įvertinti, ar Z. Y. buvo teisėtai suteikta antrinė teisinė pagalba. Pažymi, jog Tarnyba 2025 m. gruodžio 4 d. gavo Z. Y. paaškinimą, kad laikotarpiu nuo 2023 m. birželio 1 d. iki 2025 m. spalio 31 d. nėra pardavęs nekilnojamojo turto, nėra gavęs pajamų iš (duomenys neskelbtini), individualios veiklos nevykdė ir dabar nevykdo. Tarnyba Sprendimu informavo pareiškėją, kad Tarnyba, patikrinusi Prašyme nurodytą informaciją, Įstatymo bei kitų teisės aktų ribose, taip pat valstybės registruose esančius duomenis bei Z. Y. pateiktą papildomą informaciją, nustatė, kad antrinė teisinė pagalba jam buvo teikiama pagrįstai.

Pažymi, jog Z. Y. antrinė teisinė pagalba buvo suteikta pagal Įstatymo 12 straipsnio 7 punktą. Sprendimas dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo buvo priimtas remiantis metinėje asmens pajamų ir asmens (šeimos) turto deklaracijoje antrinei valstybės garantuojamai teisei pagalbai gauti pateiktais duomenimis (Įstatymo 13 straipsnio 1 dalis), kurie buvo patikrinti valstybės informacinėse sistemose bei vadovaujantis teisinės pagalbos paslaugų informacinėje sistemoje TEISIS gauta informacija apie taikomus turto areštus.

Paaškina, jog Z. Y. Civilinėje byloje buvo patrauktas atsakovu pagal pareiškėjo ieškinį dėl nuosavybės teisės į statinius perėjimo pripažinimo. Klaipėdos apylinkės teismo Klaipėdos rūmai 2025

m. lapkričio 19 d. sprendimu pareiškėjo ieškinį tenkino. Akcentuoja, jog Sprendimu dėl pagalbos Z. Y. buvo suteikta antrinė teisinė pagalba Civilinėje byloje dėl nuosavybės teisės į statinius perėjimo pripažinimo, parengti procesinius dokumentus, atstovauti pirmos instancijos teisme. Tarnybos Sprendimas dėl pagalbos buvo pratęstas iki tol, kol pasikeis asmens turtinė padėtis, dėl kurios pareiškėja (-as) netenka teisės gauti antrinės teisinės pagalbos, kai valstybė garantuoja ir apmoka 100 proc. antrinės teisinės pagalbos išlaidų, bet ne ilgiau kaip iki 2026 m. birželio 30 d. Tarnyba paaiškina, kad Tarnybos sprendimų galiojimo terminas gali baigtis anksčiau nei numatyta sprendime, kaip ir Z. Y. atveju, priėmus Teismo sprendimą, antrinės teisinės pagalbos teikimas pagal Sprendimą dėl pagalbos laikomas baigtu.

Atsakovės vertinimu, Tarnyba spręsti klausimą dėl antrinės teisinės pagalbos nutraukimo, vadovaujantis Įstatymo 23 straipsniu, gali tik Tarnybos sprendimo galiojimo metu. Vadinasi, jeigu prašymas (pareiškėjo, advokato, kitų asmenų, įstaigų) dėl nutraukimo gaunamas, kai Tarnybos sprendimo galiojimo terminas yra pasibaigęs, Tarnyba nesprenžia klausimo dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo nutraukimo. Pareiškėjo Prašymas Tarnyboje gautas 2025 m. lapkričio 20 d., t. y. kitą dieną po priimto Teismo sprendimo. Tačiau nepaisant šios aplinkybės, jog Sprendimas dėl pagalbos Prašymo pateikimo metu nebegaliojo, Tarnyba atliko pareiškėjo Prašyme nurodytų aplinkybių vertinimą dėl Z. Y. suteiktos antrinės teisinės pagalbos.

Atsakovė nesutinka su pareiškėjo skunde išdėstyta pozicija dėl Z. Y. piktnaudžiavimo procesinėmis ir materialiosiomis teisėmis. Akcentuoja, jog Tarnyba nėra gavusi iš bylą nagrinėjančio teismo pranešimo apie tai, kad Z. Y. piktnaudžiauja savo materialiosiomis ar procesinėmis teisėmis ar, kad jam yra skirta bauda už piktnaudžiavimą procesu, ir, kad Tarnyba turėtų spręsti klausimą dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo / nutraukimo. Taip pat, Tarnybos Sprendimo dėl pagalbos galiojimo metu nebuvo gautas pranešimas iš advokato A. Y. ar kitų advokatų, kad Z. Y. reikalauja iš advokatų įgyvendinti arba apginti teises neleistiniais būdais ar galimai piktnaudžiauja jam teikiama antrine teisine pagalba. Vadinasi, nėra nustatyta neginčijamų duomenų, kad Z. Y. piktnaudžiavo savo materialiomis ir procesinėmis teisėmis Civilinėje byloje ar teikiama valstybės garantuojama teisine pagalba. Daro išvadą, kad Tarnyba neignoravo pareiškėjo pateiktos informacijos, tačiau ją įvertino teisės aktų nustatyta tvarka ir savo kompetencijos ribose, pagrįstai konstatuodama, jog turimų duomenų nepakanka vienareikšmiškai nustatyti Z. Y. piktnaudžiavimo valstybės garantuojama teisine pagalba faktą. Tarnybos nuomone, tarp pareiškėjo ir Z. Y. yra susiklostę konfliktiniai santykiai (tai patvirtina bylos pobūdis ir byloje nustatytos faktinės aplinkybės), todėl pareiškėjas remiasi savo subjektyvia nuomone vertindamas aplinkybes.

Pasisakydama dėl pareiškėjo teiginių, kad Tarnyba pažeidė Įstatymo 23 straipsnio 1 dalies 5 punkto nuostatas, atsakovė pažymi, jog ši norma numato antrinės teisinės pagalbos nutraukimą tik tuomet, kai paaiškėja piktnaudžiavimo valstybės garantuojama teisine pagalba, materialiosiomis ar procesinėmis teisėmis faktas. Pažymi, jog piktnaudžiavimas turi būti nustatytas remiantis objektyviais ir patikimais duomenimis, leidžiančiais vienareikšmiškai konstatuoti asmens elgesio kryptingumą ir tikslą naudotis teisėmis „piktam“. Nagrinėjamu atveju, pareiškėjas rėmėsi Teismo sprendimo motyvais Civilinėje byloje, kuris nėra įsiteisėjęs ir buvo apskųstas apeliacine tvarka ir piktnaudžiavimas buvo konstatuotas dėl Z. Y. veiksmų varžytinių procese. Neįsiteisėjęs Teismo sprendimas pats savaime nesukuria Tarnybai imperatyvios pareigos nutraukti antrinę teisinę pagalbą.

Dėl pareiškėjo prašymo ateityje nebetenkinti Z. Y. prašymų dėl antrinės teisinės pagalbos suteikimo, argumentuoja, jog Tarnyba, gavusi asmens prašymą, vertina ar nėra Įstatymo 11 straipsnyje numatytų antrinės teisinės pagalbos neteikimo pagrindų. Nei Įstatymas, nei kitas teisės aktas nenumato galimybės uždrausti asmenims kreiptis į Tarnybą dėl antrinės teisinės pagalbos, taip pat, kad Tarnyba priimtų sprendimą, kuriuo būtų apribota asmens teisė gauti antrinę teisinę pagalbą. Tvirtina, jog Tarnyba, kaip viešojo administravimo subjektas, griežtai vadovaujasi galiojančiomis teisės aktų normomis. Vien tai, jog pareiškėjas nesutinka su Tarnybos atliktu aplinkybių vertinimu, nesudaro pagrindo teigti, kad skundžiamas Sprendimas buvo priimtas neįvertinus reikšmingų aplinkybių, kad jis yra nepagrįstas ir neteisėtas. Tarnybos nuomone, Sprendimas atitinka Viešojo administravimo įstatymo (toliau – ir VAI) 10 straipsnio reikalavimus, t. y. nurodytas sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas, yra išdėstyti aiškūs motyvai, dėl kokių priešasčių Prašymas yra

netenkintas, todėl Sprendimas pagrįstas nustatytais faktais, aktualiu teisiniu reglamentavimu, yra motyvuotas, nurodytos jam priimti įtakos turėjusios Tarnybos įvertintos aplinkybės, nurodyta jo apskundimo tvarka.

Atsakovės vertinimu, Sprendime dėl advokato A. Y. laiko apskaitos klastojimo pagrindai nurodyta, kad advokato veiklos kokybės vertinimas pagal galiojančią teisinį reguliavimą priskirtas Lietuvos advokatūros kompetencijai (Įstatymo 10 straipsnio 1 dalis). Tarnyba patikrino advokato pateiktus duomenis išlaidų apskaičiavimo aspektu ir nenustatė jų neatitikimo galiojantiems normatyvams.

Apibendrinama išdėstyta aplinkybės, Tarnyba laikosi nuomonės, kad, įvertinusi visas aplinkybes bei galiojančią teisinį reglamentavimą, teisėtai ir pagrįstai informavo pareiškėją, kad antrinė teisinė pagalba Z. Y. buvo teikiama pagrįstai. Atsižvelgiant į tai, sprendžia, kad nėra pagrindo naikinti Sprendimo ir įpareigoti atsakovę atlikti pareiškėjo prašomus veiksmus.

Trečiasis suinteresuotas asmuo Z. Y. atsiliepimo į skundą nepateikė.

Atsakovė ir trečiasis suinteresuotas asmuo tinkamai informuoti apie Komisijos posėdžio laiką ir vietą. Atsakovė atsiliepimu prašė skundą nagrinėti jų atstovui nedalyvaujant. Trečiasis suinteresuotas asmuo pozicijos dėl posėdžio neišreiškė, Komisijos posėdyje nedalyvavo. Vadovaujantis Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo (toliau – ir IAGNTĮ) 14 straipsnio 6 dalimi, skundas išnagrinėtas atsakovei ir trečiajam suinteresuotam asmeniui nedalyvaujant.

Skundas atmestinas.

Byloje kilo ginčas dėl Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos Antrinės valstybės garantuojamos teisinės pagalbos ir mediacijos paslaugų administravimo skyriaus 2025 m. gruodžio 17 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl informacijos pateikimo“ dalies, kuria atsisakyta nutraukti antrinę teisinę pagalbą Z. Y., teisėtumo ir įpareigojimo atlikti veiksmus pagrįstumo.

Byloje esantys rašytiniai įrodymai patvirtina, kad Tarnybos Skyrius 2024 m. liepos 10 d. sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini) (minėta, toliau – ir Sprendimas dėl pagalbos) Z. Y. suteikė antrinę teisinę pagalbą civilinėje byloje Nr. (duomenys neskelbtini) dėl nuosavybės teisės į statinius perėjimo žemės sklypo pirkėjui, parengti procesinius dokumentus, atstovauti pirmosios instancijos teisme, advokatu teikti antrinę teisinę pagalbą paskirtas advokatas A. Y. Tarnybos Skyriaus 2025 m. rugpjūčio 6 d. sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini) pratęstas antrinės teisinės pagalbos teikimas pagal Sprendimą dėl pagalbos minėtoje civilinėje byloje parengti procesinius dokumentus, atstovauti pirmosios instancijos teisme.

Tarnyboje 2025 m. lapkričio 20 d. gautas pareiškėjo X. Y. pranešimas (minėta, toliau – ir Prašymas), kuriame pareiškėjas nurodo, jog Civilinėje byloje atsakovas Z. Y. piktnaudžiavo antrine teisine pagalba, savo materialiomis ir procesinėmis teisėmis, reikalavo iš advokato įgyvendinti arba apginti teises neleistiniais būdais. Pranešta, jog atsakovas (Z. Y.) verčiasi ūkine veikla, galimai gauna pajamų iš (duomenys neskelbtini), pateikta informacija dėl advokato A. Y. padidinto laiko apskaičiavimo, todėl pacitavus Teismo sprendimo 20 puslapio dalį, pareiškėjas Tarnybos prašė: 1. Nebetenkinti Z. Y. teisinės pagalbos prašymų; 2. Patikrinti, ar nebuvo suklysta priimant sprendimą teikti Z. Y. teisinę pagalbą, jei taip – išsireikalauti suteiktą pagalbą; 3. Pradėti advokato A. Y. patikrinimą dėl laiko apskaitos klastojimo; 4. Pradėti advokato A. Y. patikrinimą dėl viršyto laiko vienos bylos nagrinėjimui (įprastai numatyta 40 val.); 5. Pradėti advokato A. Y. patikrinimą dėl pozicijos restitucijos atžvilgiu, dėl Lietuvos advokatų etikos kodekso 7 straipsnio 2, 3, 4 dalių, kurios aiškiai nurodo, kad „advokatas turi suprasti ir galimybė taikyti restituciją, kad konkrečiu atveju Klaipėdos apylinkės teismo teisėjo C. Y. pasakyta – nepataisomai pablogintų kitos šalies situacija“ (past., kalba netaisyta).

Tarnybos Skyrius, nagrinėdamas Prašyme nurodytą informaciją, 2025 m. lapkričio 28 d. raštu Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo“, kreipėsi į Z. Y., prašydamas nurodyti, ar laikotarpiu nuo 2023 m. birželio 1 d. iki 2025 m. spalio 31 d.: 1) pardavė kilnojamąjį / nekilnojamąjį turtą, jeigu pardavė, nurodyti gautų pajamų sumą ir pateikti tai pagrindžiančius dokumentus; 2) gavo / gauna pajamų iš (duomenys neskelbtini), jeigu taip, pateikti tai pagrindžiančius dokumentus; 3) vykdė / vykdė individualią veiklą bei pateikti iš individualios veiklos gautas pajamas pagrindžiančius dokumentus (žurnalo kopiją, kasos operacijų žurnalo kopiją ar kt.), taip pat vykdant individualią veiklą patirtas išlaidas patvirtinančius dokumentus (čekių, sutarčių, sąskaitų kopijas). Nurodė, jog šie duomenys reikalingi, kad Tarnyba galėtų įvertinti, ar teisėtai Z. Y. buvo suteikta antrinė teisinė pagalba.

Tarnyboje 2025 m. gruodžio 4 d. gautas Z. Y. paaiškinimas (reg. Nr. (duomenys neskelbtini)), kuriame nurodyta, jog laikotarpiu nuo 2023 m. birželio 1 d. iki 2025 m. spalio 31 d. jis: 1) nėra pardavęs nekilnojamojo turto; 2) nėra gavęs jokių pajamų iš (duomenys neskelbtini); 3) individualios veiklos nevykdė ir dabar nevykdė.

Atsakovė, atsakydama į pareiškėjo Prašymą, 2025 m. gruodžio 17 d. sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl informacijos pateikimo“ (minėta, toliau – ir Sprendimas) nurodė, jog patikrinusi Prašyme nurodytą informaciją, Įstatymo bei kitų teisės aktų ribose, valstybės registruose esančius duomenis bei Z. Y. pateiktą papildomą informaciją, nustatė, kad antrinė teisinė pagalba pagal Sprendimą dėl pagalbos jam buvo suteikta pagrįstai. Pažymėjo, jog Tarnyba nėra gavusi iš Teismo pranešimo apie tai, kad Z. Y. piktnaudžiauja savo materialiosiomis ar procesinėmis teisėmis, ar, kad jam skirta bauda už piktnaudžiavimą procesu, ir, kad Tarnyba turėtų spręsti klausimą dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo / nutraukimo. Taip pat Sprendimo dėl pagalbos galiojimo metu nebuvo gautas pranešimas iš advokato A. Y. ar kitų advokatų, kad Z. Y. reikalauja iš advokatų įgyvendinti arba apginti teises neleistiniais būdais ar galimai piktnaudžiauja jam teikiama antrine teisine pagalba. Tarnyba, įvertinusi Prašyme nurodytus duomenis, sprendė, jog nėra teisinio pagrindo atsisakyti teikti antrinę teisinę pagalbą Z. Y.

Pasisakydama dėl Prašymo dalies dėl advokato A. Y. veiklos vertinimo, pažymėjo, jog advokatai nėra Tarnybos darbuotojai. Advokatus, teikiančius antrinę teisinę pagalbą, ir Tarnybą sieja ne pavaldumo, bet sutartiniai santykiai. Akcentuota, jog valstybės garantuojamą teisinę pagalbą reglamentuojančiuose teisės aktuose nėra įtvirtinta Tarnybos pareiga daryti įtaką advokato teikiamų paslaugų kokybei, o tik suteikta teisė ir pareiga kontroliuoti sutartimi apibrėžtų reikalavimų vykdymą. Todėl paaiškinta, jog pareiškėjas dėl advokato veiklos kokybės įvertinimo turi teisę kreiptis į Lietuvos advokatūrą, pateikiant kontaktinius duomenis.

Atsakydama į Prašymo dalį, kuria siekiama pradėti patikrinimą dėl advokato laiko apskaitos klastojimo, atsakovė paaiškino, jog pakartotinai peržiūrėjusi advokato, teikusio antrinę teisinę pagalbą, patvirtintus veiksmus ir jų trukmę, atitiktą teisiniam reglamentavimui, nenustatė jokių aplinkybių, kurios leistų abejoti advokato nurodytais veiksmais bei jiems skirtu laiku, už kurį buvo priimtas sprendimas apskaičiuoti išlaidas.

Pareiškėjas ginčija Sprendimo dalį, kuria iš esmės atsisakyta nutraukti antrinę teisinę pagalbą Z. Y. ir netenkinti būsimų jo prašymų.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymas (minėta, toliau – ir Įstatymas), kuris nustato valstybės garantuojamos teisinės pagalbos teikimą asmenims, kad šie galėtų tinkamai ginti pažeistas ar ginčijamas savo teises ir įstatymų saugomus interesus, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (minėta, toliau – ir VAI), Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 (toliau – ir Taisyklės).

Įstatymas reglamentuoja valstybės garantuojamos teisinės pagalbos teikimo tvarką ir sąlygas jai gauti. Įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje nustatyta, jog antrinė teisinė pagalba apima dokumentų rengimą, gynybą ir atstovavimą bylose, įskaitant vykdymo procesą, atstovavimą išankstinio ginčų sprendimo ne teisme atvejais, jeigu tokią tvarką nustato įstatymai ar teismo sprendimas. Antrinė teisinė pagalba taip pat apima bylinėjimosi išlaidų bylose, išnagrinėtose civilinio proceso tvarka, ir

išlaidų konstitucinės justicijos bylose atlyginimą, su bylos nagrinėjimu administracinio proceso tvarka susijusių išlaidų, administracinių nusižengimų bylų nagrinėjimo teisme išlaidų ir su baudžiamojoje byloje pareikšto civilinio ieškinio nagrinėjimu susijusių išlaidų atlyginimą. Pagal Įstatymo 18 straipsnio 2 dalį, Tarnybai suteikta kompetencija priimti sprendimus dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – ir LVAT) yra ne kartą pažymėjęs, kad teisė gauti antrinę teisinę pagalbą nėra absoliuti, prigimtinė ir neribojama. Ją suteikia pati valstybė, savo iniciatyva ir savo nuožiūra, ir tik tokia apimtimi, kokia ji yra pajėgi šią teisę garantuoti. Antrinės teisinės pagalbos instituto paskirtis – suteikti kokybišką, efektyvią ir ekonomiškai pagrįstą teisinę pagalbą, ginant teisėtus interesus tų asmenų, kuriems tokia pagalba būtiniausia (žr., pvz., LVAT 2023 m. gegužės 17 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-1702-552/2023 ir kt.) Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba jai suteiktos kompetencijos ribose administruodama antrinės teisinės pagalbos teikimą (Įstatymo 9 straipsnis), sprendimą dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo (atsisakymo teikti, nutraukimo) turi priimti kiekvienu konkrečiu atveju ištyrusi ir įvertinusi tam konkrečiam atvejui reikšmingų aplinkybių visumą. Atlikti tokį vertinimą yra ne tik Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos teisė, bet ir įstatymu nustatyta pareiga įgyvendinant šio įstatymo 1 straipsnio 1 dalyje įtvirtintus įstatymo tikslus ir realizuojant teisinės pagalbos teikimo principus (pvz., LVAT 2010 m. rugsėjo 23 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A¹⁴⁶-1162/2010, 2017 m. spalio 16 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-4273-624/2017).

Atsakovės veiklai taikytinos ir VAĮ normos, kurios, be kita ko, garantuoja teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimą (VAĮ 1 straipsnis). Prašymų ir skundų nagrinėjimui taikomi VAĮ ir Taisyklėse nustatyti reikalavimai bei tvarka, t. y. atsakovei taikytinas įpareigojimas asmenų prašymus ir skundus nagrinėti atsižvelgiant ir į Taisyklių reikalavimus (VAĮ 11 straipsnio 1 dalis), numatančius pareigą į prašymą bei skundą atsakyti atsižvelgiant į jo turinį (Taisyklių 45 punktas). Tai reiškia, kad skundo ar prašymo turiniu pareiškėjas nustato nagrinėjimo ribas, ir šių ribų institucija, nagrinėjanti skundą ar prašymą, privalo laikytis.

Komisijos vertinimu, nors piliečiams suteikiama teisė pranešti informaciją apie kitiems asmenims suteiktą antrinę teisinę pagalbą, jos teikimo aplinkybes, ar aplinkybes, turinčias įtaką tokios pagalbos teikimui, tačiau jie neįgyja teisės skusti Tarnybos sprendimų dėl teisinės pagalbos suteikimo kitam asmeniui. Tokia informacija pagal gero administravimo principus nagrinėjama bendra tvarka ir asmenys įgyja teisę būti informuoti apie atlikto prašymo nagrinėjimo rezultatus. Nutraukti antrinės teisinės pagalbos teikimą tam tikromis sąlygomis yra Tarnybos diskrecija. Todėl nagrinėjamu atveju, pareiškėjo Prašyme nurodyta informacija buvo pagrindas atsakovei patikrinti anksčiau priimto Sprendimo dėl pagalbos teisėtumą ir, jei būtų nustatytas faktinių aplinkybių visetas, patvirtinantis, jog Z. Y. antrinė teisinė pagalba suteikta nepagrįstai, imtis teisės aktuose nustatytų veiksmų dėl jo panaikinimo.

Nagrinėjamu atveju, atsakovė, gavusi pareiškėjo Prašymą, atliko jame nurodytų aplinkybių tyrimą. Siekiant išsiaiškinti aplinkybes, ar Z. Y. pagrįstai suteikta antrinė teisinė pagalba, atsakovė: 1) patikrino valstybės registruose esančius duomenis; 2) užsiklausė Z. Y. informacijos dėl Prašyme nurodytų aplinkybių; 3) įvertino Z. Y. paaiškinime pateiktą informaciją. Tokie veiksmai yra pakankami spręsti Z. Y. suteiktos antrinės teisinės pagalbos pagrįstumo. Duomenų, kad antrinės teisinės pagalbos skyrimo ir jos teikimo metu Z. Y. finansinė padėtis buvo pakitusi, byloje nėra. Skundžiamame Sprendime išsamiai paaiškinta, kokiais teisės aktais remiantis asmeniui buvo suteikta antrinė teisinė pagalba, t. y. Įstatymo 12 straipsnio 7 punktu, 13 straipsnio 1 dalimi, paaiškinta, kokiais teisės aktais remiantis nustatytas asmens turto lygis. Komisijos vertinimu, tokia informacija yra pagrįsta ir pakankama.

Spręsdama dėl pareiškėjo Prašyme nurodytos informacijos apie Z. Y. galimą piktnaudžiavimą materialiosiomis ir procesinėmis teisėmis, atsakovė pateikė savo vertinimą, jog dėl nurodytų piktnaudžiavimo aplinkybių, neturi pagrindo atsisakyti teikti antrinę teisinę pagalbą Z. Y. Tokia formuluotė reiškia, jog atsakovė netenkino pareiškėjo Prašymo pirmojo ir antrojo reikalavimų (1. Nebetenkinti Z. Y. teisinės pagalbos prašymų; 2. Patikrinti, ar nebuvo suklysta priimant sprendimą teikti Z. Y. teisinę pagalbą, jei taip – išsireikalauti suteiktą pagalbą).

Byloje ginčo šalys skirtingai vertina Z. Y. galimo piktnaudžiavimo materialiosiomis ir procesinėmis teisėmis antrinės teisinės pagalbos teikimo kontekste aplinkybes. Pareiškėjo vertinimu, Teismo sprendimas patvirtina Z. Y. piktnaudžiavimo materialiosiomis ir procesinėmis teisėmis faktą, atsakovės nuomone – Teismo pranešimo negavimas ir advokato, teikusio antrinę teisinę pagalbą, informacijos apie galimą piktnaudžiavimą antrinę teisinę pagalbą nepateikimas, neįrodo piktnaudžiavimo antrine teisine pagalba fakto.

Komisija, pateikdama vertinimą dėl skirtingų ginčo šalių pozicijų aktualiu aspektu, pirmiausia atkreipia dėmesį į Įstatymo 3 straipsnio 4 punktą, nustatantį, jog valstybės garantuojama teisinė pagalba teikiama remiantis *inter alia* (be kita ko) draudimo piktnaudžiauti valstybės garantuojama teisine pagalba ir materialiosiomis bei procesinėmis teisėmis principu. Kadangi Įstatyme nėra pateiktas piktnaudžiavimo valstybės garantuojama teisine pagalba, materialiomis ar procesinėmis teisėmis apibrėžimas, remiamasi LVAT formuojama praktika šiuo aspektu. LVAT yra pasisakęs, kad nesant įstatymų leidėjo pateikto piktnaudžiavimo valstybės garantuojama teisine pagalba, materialiomis ar procesinėmis teisėmis apibrėžimo, naudotinas kalbinio teisės aiškinimo būdas. Lietuvių kalboje žodis „piktnaudžiauti“ suprantamas kaip naudojimasis kuo piktam, neleistinas naudojimasis turimomis teisėmis („Lietuvių kalbos žodynas (t. I-XX, 1941-2002): elektroninis variantas / redaktorių kolegija: Gertrūda Naktinienė (vyr. redaktorė), Jonas Paulauskas, Rītutė Petrokienė, Vytautas Vitkauskas, Jolanta Zabarskaitė. - Vilnius: Lietuvių kalbos institutas, 2005. – www.lkz.lt). Pagal LVAT suformuotą praktiką, piktnaudžiavimu gali būti pripažinti įvairūs asmens veiksmai ir neveikimas, tačiau juos vienija tai, kad visais atvejais yra siekiama pasinaudoti turimomis arba galimai suteiktinomis teisėmis, nors tai neleistina, ar siekiama pasinaudoti teisėmis piktam (administracinės bylos Nr. A¹⁷-714/2007; Nr. A²⁴⁸-168/2008; Nr. A⁴⁴²-693/2008; Nr. A⁶³-558/2009; Nr. A⁴³⁸-1150/2010).

Išanalizavus Teismo sprendimo turinį, kuriuo pareiškėjas įrodinėja Z. Y. piktnaudžiavimo materialiosiomis ir procesinėmis teisėmis faktą, Komisija sprendžia, jog jame patvirtinamas piktnaudžiavimas varžytinių procesu faktas. Be kita ko, Teismo sprendimas apskūstas apeliacine tvarka, todėl jame nustatytomis aplinkybėmis negalima remtis kaip turinčiomis *res judicata* (teismo galutinai išspręstas klausimas) galią. Piktnaudžiavimo varžytinių procesu faktas nėra pakankamas pagrindas spręsti dėl piktnaudžiavimo būtent antrine teisine pagalba, materialiosiomis ir procesinėmis teisėmis. Komisija pritaria atsakovės pozicijai, jog tam, kad būtų patvirtintas piktnaudžiavimo materialiosiomis ir procesinėmis teisėmis faktas, turėtų būti Tarnyboje gautas teisėjo, nagrinėjančio bylą, pranešimas dėl tokio piktnaudžiavimo, iš Lietuvos teismų informacinės sistemos LITEKO duomenų nustatytas piktnaudžiavimo minėtomis teisėmis faktas, skiriant baudą, ar turėtų būti gautas advokato, teikiančio antrinę teisinę pagalbą, pranešimas dėl neleistinų gynybos būdų, piktnaudžiavimo antrine teisine pagalba, materialiosiomis ar procesinėmis teisėmis. Tokių aplinkybių byloje nenustatyta, vadinasi atsakovė darė pagrįstą išvadą, kad nėra teisinio ir faktinio pagrindo ateityje atsisakyti Z. Y. teikti antrinę teisinę pagalbą ir nutraukti jos teikimą pagal Sprendimą dėl pagalbos.

Komisijos vertinimu, atsakovė padarė pagrįstą išvadą dėl piktnaudžiavimo fakto neįrodymo, nepaisant aplinkybės, kad skundžiamame Sprendime neaptarė pareiškėjo argumentų dėl Teismo sprendime neva konstatuoto piktnaudžiavimo materialiosiomis ir procesinėmis teisėmis. Pateiktas atsakovės vertinimas, kad byloje nėra Teismo pranešimo apie Z. Y. piktnaudžiavimą procesinėmis ar materialiosiomis teisėmis, advokato pranešimo apie galimą piktnaudžiavimą, buvo pakankamas teisėtam ir pagrįstam sprendimui netenkinti Prašymo dalies priimti. Kadangi nenustatytas piktnaudžiavimo materialiosiomis ir procesinėmis teisėmis, antrine teisine pagalba faktas, todėl pareiškėjo skundo argumentai dėl Įstatymo 23 straipsnio 1 dalies 5 punkto nuostatų pažeidimo atmetini kaip nepagrįsti.

Be kita ko, byloje nustatyta, jog Prašymas pateiktas 2025 m. lapkričio 20 d., kai Teismo sprendimas priimtas 2025 m. lapkričio 19 d. Šios aplinkybės reiškia tai, kad Sprendimu dėl pagalbos ir suteiktos pagalbos pratęsimo sprendimu apibrėžtas antrinės teisinės pagalbos teikimo Z. Y. terminas jau buvo pasibaigęs (antrinė teisinė pagalba buvo suteikta pirmosios instancijos teisme), todėl atsakovė neturėjo teisinio ir faktinio pagrindo tenkinti Prašymo dalies nutraukti antrinės teisinės

pagalbos teikimą Z. Y., nes pagal nustatytas faktines aplinkybes antrinė teisinė pagalba jau buvo pasibaigusi.

Sprendama, ar atsakovė tinkamai išnagrinėjo Prašymo dalį, kuriuo pareiškėjas siekė, jog ateityje atsakovė nebetenkintų Z. Y. prašymų dėl antrinės teisinės pagalbos suteikimo, Komisija, įvertinusi Sprendimo turinį, sprendžia, jog iš jame pateiktos informacijos, nurodytų teisės normų, pareiškėjas galėjo ir turėjo suprasti, kodėl toks prašymas negali būti tenkinamas. Nors atskirai ir nepateiktas vertinimas dėl prašymo nebetenkinti Z. Y. prašymų suteikti antrinę teisinę pagalbą ateityje, tačiau, Komisijos vertinimu, Sprendime nurodytų Įstatymo 3 straipsnyje įtvirtintų principų pacitavimas, nurodyti imperatyvūs atsakovės veiksmai kas kartą gavus prašymą dėl antrinės teisinės pagalbos suteikimo vertinti, ar nėra Įstatyme nustatytų 11 straipsnio 7 dalyje nustatytų tokios pagalbos neteikimo pagrindų, buvo pakankamas teisinis pagrindas tokio prašymo netenkinimui. Nei Įstatymas, nei kitas teisės aktas negali apriboti asmens, siekiančio gauti antrinę teisinę pagalbą, teisės kreiptis į Tarnybą dėl antrinės teisinės pagalbos suteikimo bei tokią pagalbą asmeniui suteikti, jei jis atitinka teisės aktuose nustatytas sąlygas. Ir pareiškėjo Prašyme nurodyta informacija tokios teisės negali eliminuoti, jeigu nenustatyti Įstatyme nustatyti pagrindai antrinės teisinės pagalbos neteikti. Nagrinėjamu atveju, atsakovė tokių pagrindų nenustatė, ir nors Sprendimo dalis stokoja aiškumo dėl atsakovės pateikto vertinimo tokio prašymo atžvilgiu, tačiau šis trūkumas nelaikytinas esminiu.

Pasisakant dėl skundo argumentų, jog Tarnyba netyrė Prašyme nurodytų aplinkybių dėl advokato A. Y. galimo laiko apskaitos klastojimo, Komisija atkreipia dėmesį, jog Sprendimo turinys patvirtina, jog Prašyme šių nurodytų aplinkybių atžvilgiu atliktas išsamus vertinimas. Išsamiai nurodyta kokios išlaidos buvo patirtos, kokiais dokumentais tai patvirtinama. Nurodyta, jog pakartotinai peržiūrėjus advokato, teikusio antrinę teisinę pagalbą, patvirtintus veiksmus ir jų trukmę, atitiktį teisiniam reglamentavimui, nenustatė jokių aplinkybių, kurios leistų abejoti advokato nurodytais veiksmais bei jiems skirtu laiku, už kurį buvo priimtas sprendimas apskaičiuoti išlaidas. Pats Sprendimo turinys šiuo aspektu nėra skundžiamas, todėl Komisija, vertindama atsakovės veiksmus dėl Prašymo išnagrinėjimo, sprendžia, jog jis išnagrinėtas pagal turinį, kas atitinka Taisyklių 45 punkto reikalavimus, pateiktas atsakovės vertinimas dėl Prašymo punktų pagrįstas tiek teisinėmis, tiek ir faktinėmis aplinkybėmis. Kadangi atsakovės kompetencijai nepriskirtina atlikti Prašymo 3–5 punktuose nurodytų veiksmų dėl advokato veiklos patikrinimo, atsakovė pagrįstai nurodė, jog nusiskundimus dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo kokybės, advokato, teikiančio antrinę teisinę pagalbą, veiklos įvertinimą gali atlikti Lietuvos advokatūra, ką patvirtina ir Įstatymo 10 straipsnio 1 dalies nuostatos. Todėl Komisija sprendžia, jog Prašymas išnagrinėtas pagal atsakovės kompetenciją, atitinka Prašymo turinį.

VAĮ 10 straipsnio 5 dalis numato, jog administracinis sprendimas turi būti motyvuotas bei pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis ar kitomis administraciniam sprendimui įtakos turėjusiomis aplinkybėmis (5 ir 6 punktai). Be kita ko, LVAT savo praktikoje yra nurodęs, jog VAĮ 10 straipsnio 5 dalyje individualiam teisės aktui nustatyti reikalavimai laikytini gero administravimo principo atspindžiu (pvz., LVAT 2015 m. rugsėjo 2 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-2760-492/2015). Administracinio sprendimo priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinomi ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas. Individualus administracinis aktas paprastai turi būti toks, kad iš jo būtų galima suprasti visuomeninių santykių esmę, subjektus, dalyvaujančius šiuose santykiuose, kad būtų aiškus tų visuomeninių santykių teisinis kvalifikavimas (pvz., LVAT 2014 m. gruodžio 18 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁸²²-1440/2014, 2025 m. vasario 26 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-480-821/2025 ir kt.). Viešojo administravimo subjektas, priėmęs negatyvias pasekmes sukeltantį sprendimą, turi pareigą jį pagrįsti tiek teisiniais, tiek faktiniais argumentais, t. y. nurodyti priežastis, lėmusias neigiamo sprendimo priėmimą. Kaip ne kartą akcentavo LVAT, esminė individualaus administracinio akto pagrįstumo sąlyga – turi būti nustatytos ne pavienės faktinės aplinkybės, o juridinių faktų visetas, būtinas ir pakankamas teisės normai taikyti (pvz., LVAT 2012 m. rugpjūčio 3 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁴⁴⁴-2366/2012, 2025 m. vasario 26 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-480-821/2025 ir kt.).

Atsakovės Sprendime išdėstytos faktinės aplinkybės yra pakankamos šiam sprendimui priimti, ginčo teisinius santykius reglamentuojančios teisės normos taikytos tinkamai, nurodyta priežastis netenkinti Prašymo pirmojo ir antrojo reikalavimų pagrįstos teisės normomis, faktinės aplinkybės tinkamai susietos su teisinėmis, iš skundžiamo Sprendimo dalies turinio aiškus jo priėmimo pagrindas, pareiškėjo teisė būti informuotam apie atlikto Prašymo nagrinėjimo procedūrą buvo užtikrinta, todėl skundžiamas Sprendimas (dalis, kuri yra skundžiama pareiškėjo) yra teisėtas, atitinka VAI 10 straipsnio 5 dalies reikalavimus. Komisijos vertinimu, pareiškėjas neįrodė, jog atsakovė netinkamai išnagrinėjo Prašymą, pažeidė VAI nuostatas.

Atsižvelgiant į visą tai, kas išdėstyta, atsakovės Sprendimą panaikinti nėra pagrindo, šis reikalavimas netenkintinas. Atmetus šį reikalavimą, atmestinas ir išvestinis skundo reikalavimas – įpareigoti atsakovę iš naujo išnagrinėti pareiškėjo Prašymą, atsižvelgus į Klaipėdos apylinkės teismo konstatuotus faktus dėl piktnaudžiavimo procesinėmis teisėmis, ir priimti sprendimą nutraukti antrinės teisinės pagalbos teikimą Z. Y.

Nustatytų teisinių ir faktinių aplinkybių pagrindu pareiškėjo skundas atmestinas kaip nepagrįstas.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 22 straipsniu, Komisija

n u s p r e n d ž i a :

pareiškėjo X. Y. skundą atsakovei Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybai, trečiajam suinteresuotam asmeniui Z. Y. dėl Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos Antrinės valstybės garantuojamos teisinės pagalbos ir mediacijos paslaugų administravimo skyriaus 2025 m. gruodžio 17 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl informacijos pateikimo“ dalies panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos bylos šalys gali apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Laura Bernikienė

Komisijos narės

Marina Adomaitė

Inga Drąsutavičienė